

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 26 d'uoost 2011,
dallas 13³⁰ – 14⁴⁰ uras en casa communal

Presidi: Rita Huonder-Tenner

Actuar: Ervin Maissen

Presents:

a) Cussegl	Clemens Berther
Robert Cajacob
Bernadetta Caminada-Mühlebach
Giusep Columberg
Emerita Flepp-Degonda
Victor Flepp
Martina Gienal-Caviezel	Rita Huonder-Tenner
Jordana Lozza-Desax
Pirmin Lozza
Pader Vigeli Monn
Flavio Murer (cun retard)
Alfred Spescha
b) Suprastonza
communala	Dumeni Columberg
Madlen Deflorin-Spescha	Iso Mazzetta
c) Canzlist
communal	Andri Hendry	
d) Perstgisas	Heinrich Berther
Pius Huonder	Cecilia Maissen-Desax
Roger Tuor
e) Hosps	1 persuna	

Presidenta dil cussegl da vischnaunca:

“Jeu beneventel Vus a nossa vegnavla seduta dil cussegl da vischnaunca dalla perioda d’uffeci 2009/12. Oz vegnin nus a saver passentar in interessant e jeu sperel era emperneivel suentermiezdi. Avon ch’entscheiver la seduta less jeu buca schar d’engraziar allas personas che vegnan ad accumpagnar nus:

El Center da sport e cultura:

- Inschignier Kurt Vieli vegn ad orientar nus davart la meglieraziun funsila
- Hans Huonder, president dalla cumissiun da menaschi CSC dat in’investa ed informaziuns davart la piazza da ballapei ed ulteriurs stabiliments dil CSC.

A Disla

- Muossan Bruno Tschuor, Kurt Hirschi e Christoph Berger il fallun, il mulin eav.

A Caischavedra Dadens

- Metta Mario Lombris a disposiziun siu mises per nus e surpren la funcziun da cuschinier, per in ton dil menu da Vrena Werth dil Hotel Rhätia. - Al biro dil cussegl e tuts ils auters ch’ein segidai d’organisar quella excursiun cordial engraziament!

Cun in bien patratg lein nus seregurdar da Thomas Petschen-Schmed da Vitg, naschius ils 22 da mars 1927 e morts ils 19 da zercladur 2011; Hans Fasnacht Disentiserhof, naschius ils 26 da schaner 1930 e morts ils 4 da fenadur 2011; Placi Deragisch-Calvi da Gonda, naschius ils 22 da schaner 1922 e morts ils 10 da fenadur 2011; Margrit Nützi da Gonda, naschida ils 10 da settember 1937, morta ils 15 da fenadur 2011; Victor Durschei-Casanova da Cons, naschius ils 12 da mars 1917 e morts ils 19 da fenadur 2011.

Victor Durschei ha prestau gronda lavur per nossa vischnaunca. Ils 14 da schaner 2007 ha Victor Durschei retschert il premi da reconuschientscha Desertina. El ei staus plirs onns scolast a Mumpé Medel ed a Segnas e cusseglader da clamada per buca meins che 74 vischnaucas. El ha cussegliau varga 10'000 giuvenils alla sava dalla veta professionala. Enorms ei siu engaschi staus sil sector cultural. Victor Durschei ha dirigi, sunau orgla, mussau da far teater, menau reschia da plirs dramas, presidiau il cussegl da scola e collaborau en autras organisaziuns ed instituziuns, oravontut buca meins che 38 onns sco administratur dalla Casa Sogn Gions. El ei era staus igl iniziand dalla filiala dalla Landis & Gyr a Mustér. Plinavon ha el scret ina novella, publicau treis toms cun poesias e scret biars artechels per la pressa romontscha. Per sias prestaziuns ha el retschert 1994 il premi da cultura dalla cuminonza romontscha da radio e televisiun (CRR) e 1995 il premi da reconuschientscha dil cantun Grischun. Ils defuncts ruaussien en pasch.”

Tractandas:

1. Protocol nr. 19-2009/2012
2. Vischinadis - fusiuns (messadi: nr. 28-2009/2012)
3. Lescha santeri: Revisiun parziala (messadi nr. 29-2009/2012)
4. Zona da mistregn Pignola: Credit per l’avertura (messadi nr. 30-2009/2012)
5. Donns da malaura: credit supplementar per remeduras urgentas (messadi nr. 31-2009/2012)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
La presidenta: Igl actuar:

Rita Huonder-Tenner

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 20-2009/2012
Seduta dils 26 d'ust 2011

1. Protocol nr. 19-2009/2012

Presidenta dil cussegl da vischnaunca Rita Huonder-Tenner

Il protocol ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils 5 dis fixai ei vegniu inoltrau neginas objecziuns.

Il protocol nr. 19-2009/2012 dalla seduta dils 17 da zercladur 2011 vegn approbaus senza opposiziun.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
La presidenta: Igl actuar:

Rita Huonder-Tenner

Ervin Maissen

2. Vischinadis - fusiuns (messadi: nr. 28-2009/2012)

President communal

Quella fatschenta stat en stretg connex cun la revisiun dalla constituziun communal. Da gliez temps ha la suprastanza communal declarau, che la damonda dils vischinadis vegni deliberada pli tard. Cun excepziun dil vischinadi d'Acletta ein tuts vischinadis seradunai ed han approbau ils novs statuts unificai. Il vischinadi d'Acletta decida questa sera quella fatschenta. El rom dalla reorganisaziun ha Mumpé Tujetsch decidiu da fusiunar cun Segnas e Cavardiras cun Disla. Quellas correcturas da cunfins sto il cussegl approbar ed il conclus ei suttamess al referendum facultativ.

Debatta d'entrada

Il cussegl da vischnaunca desista d'ina debatta d'entrada, aschia ch'igl ei decidiu d'entrar e tractar la fatschenta en detagl.

Discussiun en detagl

Cusseglia Martina Gienal

Tenort art. 2 dils statuts duein ils vischinadis era promover il svilup economic enteifer lur intschess. Co ei quei d'interpretar en vesta al pign interess ch'ils vischins demuossan per ils vischinadis?

President communal

L'incarica principala dils vischinadis enteifer lur territori ei d'ademplir las singulas incaricas en connex cun l'agricultura, sco p. ex. meglieraziuns dallas pastiras. Denton era da far valer lur interess entras ils cussegliers. Singuls vischinadis sviluppeschan differentas activitads; per exempel Disla culs mulins ni Mumpé Medel cun la pista da scursalar e l'infrastructura necessaria leutier. En mintga cass eis ei surschau all'iniziativa dils vischinadis co els vulan agir.

Decisiun

Cun 13 encunter 0 vuschs decida il cussegl da vischnaunca:

- 1. da prender enconuschientscha dil model per novs statuts pils vischinadis;*
- 2. d'approbar la fusiun dil vischinadi da Mumpé Tujetsch cun quel da Segnas. Il niev vischinadi duei seclamar "Segnas/Mumpé Tujetsch";*
- 3. d'approbar la fusiun dil vischinadi da Cavardiras cun quel da Disla. Il niev vischinadi duei seclamar "Disla/Cavardiras";*
- 4. da suttametter quei concluse al referendum facultativ tenor art. 1, al. 2 dalla constituziun communal.*

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
La presidenta: Igl actuar:
Rita Huonder-Tenner Ervin Maissen

3. Lescha santeri: Revisiun parziala (messadi nr. 29-2009/2012)

President communal

Ei setracta d'ina revisiun da tempra formala. Actualmein dispona il santeri da spazi sufficient, aschia ch'ei basegna neginas midadas. La lescha ei buna e secumprovada. Sin fundament dalla nova constituziun eis ei denton necessari da reglar da niev las cumpetenzas enteifer la lescha santeri. Plinavon eis ei indicau da saver sviar levamein dallas prescripziuns rigurusas davart cruschs e monuments en cass specials, predominantamein artistics.

Debatta d'entrada

Cussegliaer Alfred Spescha

Co eis ei cun la tschendra che vegn sin giavisch dils defuncts ni parents starnida ella natira? Basegna ei cheu ina lubientscha speciala?

President communal

La lescha communal regla sulettamein las cumpetenzas dalla vischnaunca. La damonda pertuccont la tschendra vegn reglada el rom dallas prescripziuns suordinadas.

Discussiun en detagl

Art. 6

Cussegliaer Clemens Berther

Tgi ei possessur dalla caplutta da morts (encarna da cumiau)?

President communal

Il santeri ei proprietad dalla vischnaunca. Ella ei era responsabla pil manteniment. Il clutger sco era la caplutta da morts ein en possess dalla fundaziun baselgia. Pertuccont il diever ed il manteniment exista ins cunvegnientscha. Tenor quella ha la vischnaunca il dretg da far diever dalla caplutta, sto denton gidar a mantener quella.

Art. 8

President communal

Las cumpetenzas vegnan adattadas alla constituziun. Pil mument eis ei denton buca previu da midar las taxas.

Art. 19 bis

Cussegliaer Clemens Berther

La pusseivladad da far excepziuns duei buca autorisar la suprastonza communal da lubir tenor situaziun a singulas persunas da construir mesas capluttas sin las fossas da lur trapassai. Quella formulaziun ei d'applicar restrictiv e cun risguard sil maletg dil santeri.

President communal

Las excepziuns ein d'applicar cun tutta precauziun e serestrenscher predominantamein sin motivs artistic. Las mesiras duein sediferenziar mo pauc dallas dimensiuns fixadas ella lescha.

La numeraziun dils artechels tenor il sboz dalla lescha vegn surluvrada ed adattada ad ina numeraziun currenta. Cun quella caschun vegnan ils artechels *bis* adattai alla numeraziun currenta.

Decisiun

Cun 13 encunter 0 vuschs decida il cussegl da vischnaunca

- 1. d'approbar la revisiun parziala dalla lescha santeri;*
- 2. da suttametter quei conclus conform ad art. 21, lit. b dalla constituziun communal al referendum facultativ.*

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
La presidenta: Igl actuar:

Rita Huonder-Tenner

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 20-2009/2012
Seduta dils 26 d'ost 2011

4. Zona da mistregn Pignola: Credit per l'avertura (messadi nr. 30-2009/2012)

Per la tractaziun da quella fatschenta s'absentan la presidenta Rita Huonder-Tenner e Victor Flepp. Quella tractanda vegn presidiada dil vicepresidente Flavio Murer.

President communal

La presentaziun da quella fatschenta fa grond plascher, damai che la vischnaunca ha ina rara caschun da promover l'economia cun cundiziuns generusas. Il plan da zonas ei vegnius approbaus. Ils 3 da december 2010 ha la vischnaunca signau il contract da cumpra. Silsuenter ein il plan da quartier cun il regruppament da terren vegnius impurtaus el register funsil. El rom dalla planisaziun da quartier ei ina part dalla parcella vegnida surschada ad ina interpresa privata, ferton ch'igl ulteriur terren stat en possess dalla vischnaunca e lezza surlai quel ad interessents en dretg da baghegiar.

Inschignier Iso Mazzetta ha en collaboraziun cun auters planisaders preparau il project per l'avertura. Quels cuosts ein per motivs topografics relativamein aults. L'avertura succeda entras la vischnaunca che vegn ad adossar quels cuosts sur il tscheins pil dretg da baghegiar als interessai. Ins quenta cun in prezi da frs. 6.-- per m². Il tscheins pil dretg da construcziun alla Casa da tgira munta a frs. 7.-- per m². Il prezi sesanfla sut il prezi ch'ins ha giu communicau als interessai. Las investiziuns anticipadas entras la vischnaunca levgeschan las cundiziuns pils privats.

Debatta d'entrada

Cusseglie Clemens Berther

Ha analisau ils cuosts a basa dallas cefras el messadi. Il tscheins da frs. 6.- per m² para relativamein aults. La situaziun topografica dalla parcella facilitescha veramein buca la situaziun dils cuosts. Ins duess denton sespruar da fixar il tscheins aschi favoreivel sco pusseivel. Quei cun adossar sulettamein il cuosts pil terren che vegn duvraus effectivamein e cun ligiar il tscheins evtl. cul svilup dils tscheins sin la fiera. - Han ins la pusseivladad da vender pli tard il terren alla secunda generaziun?

President communal

Il tscheins da frs. 6.-- m² ei pli bass ch'il tscheins previus. Aschinavon che la situaziun lubescha, sa ei esser pusseivel da reducir il tscheins indicau. Denton han ins empermess che quella fatschenta astgi buca esser deficitara. Consequentamein ston tut ils cuosts pigl acquist da terren vegnir reparti sil tscheins pil dretg da baghegiar. Per la Casa da tgira han ins per exempel fixau ina summa pauschala che vegn indexada. Evtl. eis ei pusseivel d'anflar cheu ina sligiazion semeglionta.

La proprietad vegn fixada tenor conclus ch'ei staus suttamess al referendum. Il conclus preveda negina pusseivladad da vender il terren. Il terren duei restar en proprietad dalla vischnaunca per aschia prevegnir alla speculaziun. Sulettamein ina part dil terren ei vegnida vendida cun restricziuns pil cass ch'ei dess ina midada da maun.

Cussegliaer Clemens Berther

Precisescha sias ponderaziuns ch'ils interessai duein pagar sulettamein il terren ch'els san duvra cun adossar mo ils cuosts necessaris.

Gerai Iso Mazzetta

Sin fundament dils giavischs inoltra dils interessents vesa ei ora aschia, che 80% dil terren sa vegnir surbaghegiat ed utilisat optimal. Igl ei schizun pussivel d'anflar ina sligiazion pil terren davos la parcella 189 ch'ei meins bein accessibels. La surbaghegiada duess succeder ils onns 2012/13.

La vendita dil terren ei buca prevedida. Talas sligiazions cun dretg da construcziun enconuschan ins era ella zona da mistregn a Trimmis sco era en auters loghens. Als interessai han ins gia giu communicau ch'ins stoppi quintar cun dapli che frs. 6.-- m², aschia che quei prezi duess buca esser memia aults.

Cussegliaer Robert Cajacob

Tgei succeda cun il material da scavament che sedat entras las adattaziuns da terren che ston vegnir fatgas pervia dalla situaziun topografica? Tgi ei silsuenter possessur da quei material?

Gerai Iso Mazzetta

Pertuccont il diever dil material da scavament cuora actualmeins la submissiun. Ins quenta che ca. 7'000 m³ sappien vegnir duvrai sco material da fundaziun. Il material resta en possess dalla vischnaunca e sa vegnir duvraus per agen diever ni evtl. era vegnir vendius.

Discussiun en detagl

Il cussegl da vischnaunca desista d'ina discussiun en detagl.

Decisiun

Cun 11 encunter 0 vuschs decida il cussegl da vischnaunca:

- 1. da conceder in credit total da frs. 480'000.-- per l'avertura dalla zona da mistregn a Pignola;*
- 2. d'incorporar ils cuosts per l'avertura ella calculaziun per ils tscheins per ils dretgs da baghegiar cun adossar els all'interessenza privata;*
- 3. da suttametter qei conclus el senn d'art. 21, lit. c dalla constituiun communal al referendum facultativ.*

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il vicepresident: Igl actuar:

Flavio Murer

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 20-2009/2012
Seduta dils 26 d'ost 2011

5. Donns da malaura: Credit supplementar per remeduras urgentas (messadi nr. 31-2009/2012)

President communal

Muort la situaziun extraordinaria eis ei stau necessari d'agir immediatamein. Perquei ein certas lavurs gia vegnidas exequidas.

Gerau Iso Mazzetta

Las lavurs ein vegnidas partidas si. La damonda da credit presenta risguarda sulettamein las lavurs che ston vegnir exequidas urgentamein. Las ulteriuras lavurs vegnan realisadas el rom da projects che vegnan preparai digl uffeci d'uaul e ch'ei buca part da quei credit.

Certas lavurs ein vegnidas exequidas duront las malauras, specialemin per prevegnir ad ulteriurs donns. Dallas mesiras urgentas che suondan ein ca. duas tiazas exequidas. Aschia lavurs vid la senda el contuorn dil Center da sport e cultura, las lavurs per segirar la canalisaziun sut la punt dil stradun sur igl Ual d'Acletta, ulteriuras lavurs el contuorn dil reservuar d'aua a Sax. Autras lavurs succedan a Pardi, a Raveras ed al Veier sco era vid igl Ual da Clavianev.

La malaura ha mussau che las lavurs tenor project da renaturalisaziun succedidas vid igl uor d'Acletta ein secumprovdas. Cun quella construcziun eis ei stau pusseivel da rumper l'energia dall'aua e da prevegnir a pli gronds donns.

Debatta d'entrada

Cussegliaer Clemens Berther

Igl ei capeivel ch'ils collaboraturs dil menaschi tecnic pon buca dar damogn en quellas situaziuns extraordinarias. Avon entgins onns ha cusseglier Marcus Jacomet giu inoltrau ina moziun pertuccont engaschar personas che segidan cul manteniment da sendas e vias. Cun quei sustegn savess ins probablamein spargnar in tschuat cuosts. Situaziuns specialas pretendan magari sliigiaziuns specialas.

Gerau Iso Mazzetta

La suprastanza communal ha giu publicau la pusseivladad da s'annunziar per talas lavurs. La finala ein duas personas s'annunziadas. El cass dils 13 resp. 17 da fenadur 2011 havessen quellas personas denton era buca saviu prevegnir als donns ch'ei succedi.

Discussiun en detagl

Il cussegl da vischnaunca desista d'ina discussiun en detagl.

Decisiun

Cun 13 encunter 0 vuschs decida il cussegl da vischnaunca;

- 1. da conceder in credit total da frs. 289'000.-- per saver exquir immediatamein las lavurs per refar ils donns capitai dalla malaura dil fenadur 2011;*

2. da prender enconuschientscha ch'ei setracta da mesiras urgentas e che quellas ston vegnir exequidas immediatamein per impedir ulteriurs donns;

3. da suttametter quei conclus el senn d'art. 21, lit. c dalla constituziun communal al referendum facultativ.

Presidenta dil cussegl da vischnaunca

Per venderdis, ils 28 d'october 2011 ei previu ina seduta supplementara dil cussegl da vischnaunca.

President communal

Prevedentamein tracta il cussegl da vischnaunca quella sera il concept da sanaziun pil Center da sport e cultura sco era il project per la meglieraziun funsila. Previu ei da suttametter quellas duas fatschentas ils 27 da november 2011 alla cuminonza dils votants.

Il president communal vegn a s'absentar per saver separticipar agl ingant dil Hotel Disentiserhof, sco era alla radunonza generala dall'Uniun purila sursilvana che ha liug oz a Mustér.

Plinavon menziunescha el che Sedrun Mustér Turissem ha decidiu da cuntinuar cul program da restructuraziun, quei tenor il conclus dil cussegl da vischnaunca. Il project vegn menaus da Marcel Friberg e sustenius d'ina gruppa accumpignonta.

Suenter la seduta serenda il cussegl da vischnaunca sin sia excursiun usitada. Ella sala Fontauna orientescha inschignier Kurt Vieli davart il project dalla meglieraziun. Hans Huonder, president dalla cumissiun da menaschi Center da sport e cultura, informescha davart las grondas investiziuns previdas el CSC.

Silsuenter pren il cussegl investa a Disla dils stabiliments dalla Uniun da Fallun e serenda sil mises da Mario Lombris per gustar ina stupenta tscheina da cumpignia.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
La presidenta: Igl actuar:

Rita Huonder-Tenner

Ervin Maissen

Disentis/Mustér, ils 3 da settember 2011

G:\Uffeci baghegiar\Cussegl da vischnaunca\Cussegl da vischnaunca 2009_12\Protocols\Cus0012_20.docx